

Plan för tillsynsvägledning enligt miljöbalken för åren 2018–2020

Reviderad 2018

Länsstyrelsen
Gävleborg

Förord

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska länsstyrelserna ha en plan för tillsynsvägledning inom miljöbalken som omfattar tre år. Denna tillsynsvägledningsplan gäller länsstyrelsen Gävleborgs planerade tillsynsvägledning för miljö- och hälsoskydd samt förorenad mark för åren 2018–2020.

Den framtagna planen syftar främst till att tydliggöra för kommunerna vilka insatser som länsstyrelsen avser att genomföra inom tillsynsvägledningen de kommande åren samt på vilket sätt detta ska ske. I tillsynsvägledningsplanen har särskild vikt lagts på kommunernas behov. Prioritering av vägledning sker utifrån önskemål från kommunerna samt vad länsstyrelsen anser vara av särskild vikt för att uppnå en effektiv och likartad tillsyn, få ut mesta möjliga miljönytta och för att underlätta arbetet med att nå regionala miljömål.

Inför framtagandet av denna plan har kommunernas miljökontor getts möjlighet att lämna önskemål om tillsynsvägledningsaktiviteter. Svar från kommunerna har vägts in i framtagandet av planen. Länsstyrelsen arbetar också aktivt med omvärldsbevakning för att fånga upp behov av tillsynsvägledning och vid behov ta med dessa i tillsynsvägledningsplanen.

Denna tillsynsvägledningsplan har sammanställts av Gunnar Hägg.

Joakim Hellgren

Enhetschef för miljöenheten

Innehåll

Förord.....	1
Bakgrund.....	3
Syfte och mål	3
Andra myndigheters tillsynsvägledning.....	3
Tillsynsvägledning Gävleborg	5
Planerade tillsynsvägledningsaktiviteter.....	5
Plan för tillsynsvägledning 2018	7
Plan för tillsynsvägledning 2019	7
Plan för tillsynsvägledning 2020	9

Bakgrund

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska Länsstyrelsen upprätta en treårig plan för sin tillsynsvägledning. Planen ska visa de planerade vägledningsinsatser som Länsstyrelsen tänker bedriva. I vägledningen ska det även ingå att ge kommunerna stöd för att utveckla tillsynen. Tillsyns- och föreskriftsrådet har tagit fram fem egenskaper som kännetecknar en god tillsynsvägledning, dessa är:

- **Planerad:** Tillsynsvägledningen bedrivs regelbundet och systematiskt med utgångspunkt från vad som är prioriterat på nationell/regional nivå.
- **Koordinerad:** Tillsynsvägledningen anpassas tidsmässigt mellan olika sakområden eftersom målgruppen kan vara densamma.
- **Tydlig:** Den tillsynsvägläddande myndigheten är tydlig om hur den prioriterar sin tillsynsvägledning och varför.
- **Kommunikativ:** Tillsynsvägledningen förmedlas på det sätt som bäst bidrar till att utveckla den operativa tillsynen.
- **Tillgänglig:** Både skriftlig och muntlig tillsynsvägledning går lätt för mottagaren att få tag på och förstå.

Denna plan omfattar åren 2018–2020 och avser den tillsynsvägledning som länsstyrelsens miljöenhet utför inom miljöbalkens område. En ny tillsynsvägledningsplan tas fram var tredje år i anslutning till att de nationella miljöbalksmyndigheterna publicerar sina tillsynsvägledningsplaner. Planen revideras årligen.

Syfte och mål

Det huvudsakliga syftet med tillsynsvägledningsplanen är att tydliggöra vilka tillsynsvägledningsaktiviteter som länsstyrelsen avser att genomföra de närmsta åren. I tillsynsvägledningsplanen prioriteras vägledning utifrån vad länsstyrelsen anser är av särskild vikt för att uppnå en effektiv och likartad tillsyn, få ut mesta möjliga miljönytta och för att underlätta arbetet med att nå regionala miljömål.

Länsstyrelsen Gävleborg har för sin tillsynsvägledning följande mål:

- Att genom samverkan öka förutsättningarna för en effektiv, likvärdig och rättssäker tillsyn i länet
- Att tillhandahålla kommunerna stöd i sitt tillsynsarbete och den tillsynsvägledning som är mest angelägen
- Att motverka särskilt angelägna miljöproblem
- Att öka förutsättningarna för att miljömålen uppnås

Andra myndigheters tillsynsvägledning

Vilka andra myndigheter som har tillsynsvägledning och inom vilka områden framgår av miljötillsynsförordningens tredje kapitel. Förutom länsstyrelserna är det 13 centrala myndigheter som har ansvar inom olika tillsynsvägledningsområden.

Länsstyrelserna har i många fall tillsynsvägledningsansvar gentemot kommunerna inom samma områden som de centrala myndigheterna men på regional nivå. Detta gäller även områden där länsstyrelserna själva inte utövar operativ tillsyn som exempelvis inom hälsoskyddet. I praktiken innebär detta att länsstyrelsen ska arbeta med tillsynsvägledning gentemot kommunala nämnder och förvaltningar i länet som har ansvaret för tillsynen inom Miljöbalkens område.

De nationella tillsynsvägledningsmyndigheterna har samverkat i framtagandet av tillsynsvägledningsplaner. Se tillsynsvägledningsplanerna på respektive myndighets hemsida. I denna revidering har länsstyrelsen tagit hänsyn till vad de nationella myndigheterna planerar 2018. De nationella myndigheter som berör tillsyn inom miljö- och hälsoskydd är främst Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, HaV, Jordbruksverket och KemI.

Kemikalieinspektionen (KemI)

- Myndighetssamverkan sker löpande i frågor som rör gemensamma områden i miljöbalken, REACH och CLP.
- Vid förfrågan kan KemI stötta regionala projekt.
- Vägledning sker löpande på webben och med nyhetsbrev via e-post.

Havs- och Vattenmyndigheten (HaV)

- Löpande uppdatera befintlig vägledning på webbplatsen
- Medverka i handläggarträffar eller arrangera seminarier.
- Stödja Miljösamverkan Sveriges projekt MKN vatten i tillsyn av miljöfarlig verksamhet.
- Ny vägledning om gödselhantering inom vattenskyddsområden tillsammans med Jordbruksverket
- Fysiska eller virtuella träffar för länsstyrelserna anordnas årligen.
- Arbete med vägledning på webben sker löpande.

Folkhälsomyndigheten

- Buller inomhus: Se över allmänna råd, och övrigt vägledningsmaterial
- Bassängbad: Ta fram kunskapsunderlag, se över allmänna råd, revidera kompletterande vägledning
- Vårdlokaler: Se över vägledningsmaterial
- Uppföljning och utvärdering av tillsynen enligt miljöbalken: Göra löpande årlig uppföljning och utvärdering
- Deltar i 5–7 regionala hälsoskyddsträffar per år.

Jordbruksverket

- Tillsynsprojekt om golfbanor som vänder sig till kommunernas miljöinspektörer. Tillsynsprojektet kommer att tas fram i samverkan med Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.
- Vägledning kring biogasanläggningar kopplade till jordbruksverksamheter.
- Förstärkt vägledning om egenkontrollförordningens 6 § på jordbruksföretag.
- Årlig handläggarträff riktad till länsstyrelserna om tillsynsvägledning enligt miljöbalken.

- Arbeta aktivt med tillsynsvägledning via webbforumet Effektiv Näring inom arbetsområdena växtnäring, växtskydd, IED, animaliska biprodukter och energi. grönsaksodlingar och specialodlingar.

Tillsynsvägledning Gävleborg

Länsstyrelsen har inför framtagandet av tillsynsvägledningsplanen följt upp de tillsynsvägledningsaktiviteter som utförts för att ta reda på vilka aktiviteter som kvarstår enligt tidigare plan.

Länsstyrelsen arbetar aktivt för att fånga upp behov av tillsynsvägledning. Det sker bland annat genom bevakning av ny lagstiftning och information från nationella tillsynsvägledande myndigheter. Synpunkter inhämtas från länets kommuner inför revidering av TVL-planen, vid kommunbesök och utvärderingar av tillsynsvägledningsträffar. Länsstyrelsen har beaktat de önskemål om tillsynsvägledningsaktiviteter som kommunerna lämnat. De ämnesområden som har varit mest efterfrågade har i första hand prioriterats i tillsynsvägledningsplanen.

Utöver det prioriterar länsstyrelsen omvärldsbevakning i form av deltagande i olika nätverk såsom handläggartäffar, utbildningar och seminarier inom miljö- och hälsoskyddsområdet. I tillsynsvägledningsplanen tas hänsyn till tillsynsvägledningsaktiviteter som framförallt de centrala tillsynsvägledande myndigheterna och Miljösamverkan Sverige planerar.

Planerade tillsynsvägledningsaktiviteter

Tillsynsvägledningsträffar

Inom vissa områden anordnas återkommande träffar exempel på sådan träffar är, enskilda avlopp, miljöbrottsamverkan och EBH- träffar som sker minst en gång per år. För dessa träffar har kommunerna ett rullande värdskap för att tillsammans med länsstyrelsen arrangera träffarna. Länsstyrelsen har noterat önskemål från kommunerna om tillsynsvägledningsträffar med olika teman. Länsstyrelsen avser därför att istället för mer övergripande träffar inom miljöskydd och hälsoskydd ha tematräffar där handläggare får större möjlighet att diskutera sakfrågor man upplever problematiska med andra inspektörer i länet.

Satsning på LAV-tillsyn

Miljöenheten har sedan 2014 gjort en särskild prioritering av planerad tillsyn utifrån Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) och tillsynsvägledning för avloppsfrågor. Under de senaste åren har länsstyrelsen besökt samtliga kommuner i länet för att få en bild av hur förutsättningarna ser ut i dagsläget för respektive kommun. För åren 2018–2020 är tanken att detta ska fortsätta med årliga besök hos 1–3 kommuner per år, där VA-frågorna diskuteras med fördjupat.

Incitament för energieffektivisering

Energimyndigheten har en skapat ett fyraårigt projekt rörande energieffektivisering som pågår under perioden 2016–2019. Projektet är indelat i fyra faser. Första fasen innebär att landets länsstyrelser kartlägger hur de själva samt kommunerna idag arbetar med energifrågan mot företag. Detta innebär att de företag som faller under

länsstyrelsens och kommunens tillsyn idag kartläggs. I fas två hålls seminarier för tillsynspersonal som tar upp metoder, verktyg och kommunikationsmaterial. I fas tre är det dags för tillsynspersonalen att använda den kunskap de fått med sig och börja arbetet med att hjälpa och stödja små och medelstora företag via tillsynskanalerna. I fas fyra ska projektet utvärderas och avslutas.

Ny SharePoint sida

Länsstyrelsen vill verka för ökad samverkan och utveckla tillsynsvägledningen för att underlätta arbetet med att nå miljömålen. Som ett led i detta arbete kommer Länsstyrelsen arbeta vidare med den SharePoint som tidigare tagits fram. Den nya SharePoint ska vara ett användarvänligt och ändamålsenligt verktyg för samverkan och informationsspridning. Planen är att SharePoint för tillsynsvägledning ska starta så fort merparten av alla kommuner är anslutna till Office 365, vilket beräknas ske under 2018.

Samverkan om miljöbrott

Ett samverkansprojekt mellan Polisen, Åklagarmyndigheten och Länsstyrelsen utfördes under 2015. Projektet syftade till att öka samverkan mellan tillsynsmyndigheter och polisen för att förbättra tillsynen och tillsammans effektivisera arbetet med att förebygga miljöbrott. Projektet föll väl ut med positiv respons i utvärderingen. Under träffarna i projektet kom det fram flera förslag på hur samverkan kan utvecklas framöver. En mindre grupp med representanter för olika myndigheter har utbildats för att ta vara på dessa idéer och jobba med fortsatt samverkan. Planen är att fortsätta arbete med miljöbrottsamverkan samt göra en större träff 2018.

Ny TVL-plan

Länsstyrelsen planerar att ta fram en ny tillsynsvägledningsplan under 2017 som sedan ska gälla 2018 - 2020 med årlig revidering. Den nya tillsynsvägledningsplanen kommer till viss del tas fram i samverkan med närliggande länsstyrelser.

Plan för tillsynsvägledning 2018

Centrala myndigheters tillsynskampanjer

	Nationella tillsynskampanjer	Vår	Höst
Energimyndigheten	Incitament för energieffektivisering	X	X
Kemi/ jordbruksverket Naturvårdsverket	Tillsynsprojekt om golfbanor	X	X

Tillsynsvägledningsaktiviteter

Sakområde	Seminarier och utbildningar	Vår	Höst
Hälsoskydd	Yrkesmässig hygienisk behandling föredrag Socialstyrelsen + smittskyddsläkaren	X	
Miljö/ hälsoskydd	Miljöbrottsamverkan större träff tillsammans med Polis och åklagare		X
Miljöskydd	Utbildningsdag om täkter tillsammans med Dalarnas län och Jämtlands län.	X	
Miljöskydd	Seminarium rörande vattenskydd		X

Sakområde	Handläggarträffar	Vår	Höst
Enskilda Avlopp	Erfarenhetsutbyte mellan kommuner	X	X
Enskilda Avlopp	Genomgång av prioriterade vattendrag för övergödning, sker i samband med handläggarträff		X
Hälsoskydd	Egenkontroll skolor och förskolor, erfarenhetsutbyte mellan kommuner		X
Livsmedel/ Hälsoskydd	Regional dricksvattengrupp.	X	X
Miljö/ hälsoskydd	Miljöbrottsamverkan 3–4 träffar per år.	X	X
Miljöskydd	Handläggarträff lantbruk		X
Miljöskydd	Nya BAT-slutsatser för LCP	X	
Miljöskydd	Vindkraftsträff med besök på vindkraftsanläggning	X	
Förorenad mark	Tillsynsmyndighetens verktyg (halv dag över Skype)	X	
Förorenad mark	Undersökningar (halv dag över Skype)		X
Förorenad mark	Riskbedömning platsspecifika riktvärden. (halv dag över Skype)		X

Sakområde	Allmänt	Vår	Höst
Övergripande	Delta på miljöchefsträffar	X	X
Övergripande	Administrera webbaserad samarbetsyta för vägledning och erfarenhetsutbyte. (SharePoint)	X	X
Övergripande	Ge stöd och råd vid tillsynsvägledningsfrågor inom länsstyrelsens tillsynsvägledningsansvar	X	X

Plan för tillsynsvägledning 2019

Centrala myndigheters tillsynskampanjer

	Nationella tillsynskampanjer	Vår	Höst
	Inget planerat		

Tillsynsvägledningsaktiviteter

Sakområde	Seminarier och utbildningar	Vår	Höst
LAV	Seminarium med länets kommuner		X

Sakområde	Handläggartäffar	Vår	Höst
Enskilda Avlopp	Erfarenhetsutbyte mellan kommuner	X	X
Hälsoskydd	Erfarenhetsutbyte mellan kommuner	X	X
Miljöskydd	Handläggartäff lantbruk		X
Miljöskydd	Avfallshandläggartäff	X	
Livsmedel/ Hälsoskydd	Regional dricksvattengrupp.	X	X
Miljö/ hälsoskydd	Miljöbrottsamverkan 3–4 träffar per år.	X	X

Sakområde	Allmänt	Vår	Höst
Övergripande	Delta på miljöchefsträffar	X	X
Övergripande	Administrera webbaserad samarbetsyta för vägledning och erfarenhetsutbyte. (SharePoint)	X	X
Övergripande	Ge stöd och råd vid tillsynsvägledningsfrågor inom länsstyrelsens tillsynsvägledningsansvar	X	X

Plan för tillsynsvägledning 2020

Centrala myndigheters tillsynskampanjer

	Nationella tillsynskampanjer	Vår	Höst
	Inget planerat		

Tillsynsvägledningsaktiviteter

Sakområde	Seminarier och utbildningar	Vår	Höst
LAV	Årligt seminarium med länets kommuner		X

Sakområde	Handläggarträffar	Vår	Höst
Enskilda Avlopp	Erfarenhetsutbyte mellan kommuner	X	X
Hälsoskydd	Erfarenhetsutbyte mellan kommuner	X	X
Miljöskydd	Handläggarträff lantbruk		X
Miljöskydd	Avfallshandläggarträff	X	
Miljöskydd	Regionalträff förorenade områden		
Livsmedel/ Hälsoskydd	Regional dricksvattengrupp.	X	X
Miljö/ hälsoskydd	Miljöbrottssamverkan 3–4 träffar per år.	X	X

Sakområde	Allmänt	Vår	Höst
Övergripande	Delta på miljöchefsträffar	X	X
Övergripande	Administrera webbaserad samarbetsyta för vägledning och erfarenhetsutbyte. (SharePoint)	X	X
Övergripande	Ge stöd och råd vid tillsynsvägledningsfrågor inom länsstyrelsens tillsynsvägledningsansvar	X	X